

WIELKA KSIĘGA
OLIMPIAD SZACHOWYCH

Krzysztof Puszczewicz

**IV OLIMPIADA SZACHOWA
PRAGA 1931**

IV Olimpiada Szachowa - Praga 1931

IV Olimpiada Szachowa

Praga 1931

Krzysztof Puszczewicz

Wydanie drugie 2019 (#PL 4.2-2019 PDF)

© Copyright Krzysztof Puszczewicz, Wrocław 2012-2019.
Wszelkie prawa zastrzeżone do niniejszej publikacji
oraz do serii „Wielka Księga Olimpiad Szachowych”.

Projekt okładki: Sebastian Paszkiewicz.

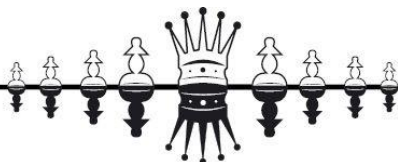
Źródło zdjęcia z okładki „Sala gry w Pradze”: Knud Lysdal (chesshistory.com)

© Wszelkie prawa do wersji elektronicznej: KWI Publishing
Strona Wydawcy <http://kwi-publishing.co.uk/>
Oficjalna strona serii: <https://szachy-kwi.eu/>

United Kingdom 2019

eBook-Mobi ISBN: 978-1-911283-73-7
eBook-ePub ISBN: 978-1-911283-74-4
eBook-PDF ISBN: 978-1-911283-75-1

Seria Olimpiad

“Wielka Księga Olimpiad Szachowych” – poczynając od 1927 roku – opisuje kolejne rozgrywane zawody olimpijskie – firmowane przez FIDE - zarówno męskie jak i kobiece. Najbardziej aktualne informacje dotyczące wydanych pozycji książkowych w serii, znajdują się na oficjalnej stronie: <https://szachy-kwi.eu/>

Seria będzie zawierać poniższe pozycje książkowe:

Olimpiady męskie

1. Pierwsza Olimpiada Szachowa - Londyn 1927
2. II Olimpiada Szachowa - Haga 1928
3. III Olimpiada Szachowa - Hamburg 1930
4. IV Olimpiada Szachowa - Praga 1931
5. V Olimpiada Szachowa - Folkestone 1933
6. VI Olimpiada Szachowa - Warszawa 1935
7. VII Olimpiada Szachowa - Sztokholm 1937
8. VIII Olimpiada Szachowa - Buenos Aires 1939
9. IX Olimpiada Szachowa - Dubrownik 1950
10. X Olimpiada Szachowa - Helsinki 1952
11. XI Olimpiada Szachowa - Amsterdam 1954
12. XII Olimpiada Szachowa - Moskwa 1956
13. XIII Olimpiada Szachowa - Monachium 1958
14. XIV Olimpiada Szachowa - Lipsk 1960
15. XV Olimpiada Szachowa - Złote Piaski 1962
16. XVI Olimpiada Szachowa - Tel Awiw 1964
17. XVII Olimpiada Szachowa - Hawana 1966
18. XVIII Olimpiada Szachowa - Lugano 1968
19. XIX Olimpiada Szachowa - Siegen 1970
20. XX Olimpiada Szachowa - Skopje 1972
21. XXI Olimpiada Szachowa - Nicea 1974
22. XXII Olimpiada Szachowa - Hajfa 1976
23. XXIII Olimpiada Szachowa - Buenos Aires 1978
24. XXIV Olimpiada Szachowa - Valletta 1980
25. XXV Olimpiada Szachowa - Lucerna 1982
26. XXVI Olimpiada Szachowa - Saloniki 1984
27. XXVII Olimpiada Szachowa - Dubaj 1986
28. XXVIII Olimpiada Szachowa - Saloniki 1988
29. XXIX Olimpiada Szachowa - Nowy Sad 1990
30. XXX Olimpiada Szachowa - Manila 1992
31. XXXI Olimpiada Szachowa - Moskwa 1994
32. XXXII Olimpiada Szachowa - Erewań 1996
33. XXXIII Olimpiada Szachowa - Elista 1998
34. XXXIV Olimpiada Szachowa - Stambuł 2000

Olimpiady kobiece

1. Pierwsza Kobięca Olimpiada Szachowa - Emmen 1957
2. II Kobięca Olimpiada Szachowa - Split 1963
3. III Kobięca Olimpiada Szachowa - Oberhausen 1966
4. IV Kobięca Olimpiada Szachowa - Lublin 1969
5. V Kobięca Olimpiada Szachowa - Skopje 1972
6. VI Kobięca Olimpiada Szachowa - Medellin 1974
7. VII Kobięca Olimpiada Szachowa - Hajfa 1976
8. VIII Kobięca Olimpiada Szachowa - Buenos Aires 1978
9. IX Kobięca Olimpiada Szachowa - Valletta 1980
10. X Kobięca Olimpiada Szachowa - Lucerna 1982
11. XI Kobięca Olimpiada Szachowa - Saloniki 1984
12. XII Kobięca Olimpiada Szachowa - Dubaj 1986
13. XIII Kobięca Olimpiada Szachowa - Saloniki 1988
14. XIV Kobięca Olimpiada Szachowa - Nowy Sad 1990
15. XV Kobięca Olimpiada Szachowa - Manila 1992
16. XVI Kobięca Olimpiada Szachowa - Moskwa 1994
17. XVII Kobięca Olimpiada Szachowa - Erewań 1996
18. XVIII Kobięca Olimpiada Szachowa - Elista 1998
19. XIX Kobięca Olimpiada Szachowa – Stambuł 2000
20. XX Kobięca Olimpiada Szachowa – Bled 2002
21. XXI Kobięca Olimpiada Szachowa – Calvia 2004
22. XXII Kobięca Olimpiada Szachowa – Turyn 2006
23. XXIII Kobięca Olimpiada Szachowa – Drezno 2008

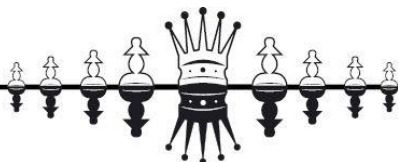
IV Olimpiada Szachowa - Praga 1931

35. XXXV Olimpiada Szachowa - Bled 2002	24. XXIV Kobięca Olimpiada Szachowa – Chanty-Mansyjsk 2010
36. XXXVI Olimpiada Szachowa - Calvia 2004	25. XXV Kobięca Olimpiada Szachowa – Sambał 2012
37. XXXVII Olimpiada Szachowa - Turyn 2006	26. XXVI Kobięca Olimpiada Szachowa – Tromso 2014
38. XXXVIII Olimpiada Szachowa - Drezno 2008	27. XXVII Kobięca Olimpiada Szachowa – Baku 2016
39. XXXIX Olimpiada Szachowa – Chanty-Mansyjsk 2010	28. XXVIII Kobięca Olimpiada Szachowa – Batumi 2018
40. XL Olimpiada Szachowa – Sambał 2012	29. XXIX Kobięca Olimpiada Szachowa – Chanty-Mansyjsk 2020
41. XLI Olimpiada Szachowa - Tromso 2014	
42. XLII Olimpiada Szachowa - Baku 2016	
43. XLIII Olimpiada Szachowa - Batumi 2018	
44. XLIV Olimpiada Szachowa - Chanty-Mansyjsk 2020	

Dodatkowe informacje znajdziesz
na oficjalnej stronie internetowej serii
“Wielka Księga Olimpiad Szachowych”

<https://szachy-kwi.eu/>

IV Olimpiada

Praga, 11 – 26 lipca 1931 r.

Kolejna, czwarta, Olimpiada zorganizowana została w Pradze. Czesi ubiegali się o powierzenie im organizacji tej imprezy, chcąc połączyć ją z uroczystościami obchodów 50–lecia istnienia Czechosłowackiego Związku Szachowego.

Jak już wiemy, począwszy od tego roku, każda drużyna miała składać się z czterech zawodników zasadniczych i jednego rezerwowego, ustawionych według siły gry, w kolejności zgłoszonej przed zawodami i której to nie wolno było zmieniać do końca Olimpiady: gracze mogli przesuwac się tylko do góry. Na przykład lider zespołu mógł grać wyłącznie na I szachownicy, a gracz rezerwowym – tylko na czwartej.

Swoją chęć udziału zgłosiły 22 kraje, ale do Pragi ostatecznie przyjechało tylko 19 reprezentacji, gdyż zgłoszone wcześniej drużyny Belgii, Estonii i Finlandii, nie dojechały. Tak czy inaczej – hamburski rekord uczestnictwa został pobity!

Składy większości zespołów były jeszcze silniejsze niż przed rokiem. Rewelacja poprzedniej Olimpiady, Austria, wzmocniła się Grünfeldem i Spielmannem. Nie zrezygnowała jednak z usług rutynowanego Lokvenca i uczestnika wielu turniejów – Kmocha. Na czele ekipy niemieckiej wystąpił jeden z najwybitniejszych szachistów w historii – Bogoljubow! Francję reprezentował ponownie mistrz świata Alechin, który tym razem nie stosował żadnych uników i grał wszystkie 18 partii!

Polacy wystąpili w niezmiennym składzie, a w zespole USA znów zagrali rewelacyjny Kashdan i weteran Marshall, a także uczestnik poprzednich Olimpiad Herman Steiner. Słabych Andersona i Philipsa zastąpili Dake (21 – letni wówczas gracz polskiego pochodzenia. Pełne jego nazwisko brzmiało: Artur W. Dakowski!) i Horowitz.

Gospodarze wystawili obok sławnego (i młodego!) Flohra oraz znanych już Gilga i Rejfira, dwóch debiutantów Opočensky i Skalička), którzy okazali się silnym wzmocnieniem zespołu! Po dłuższej nieobecności przyjechała ekipa silnej silną Jugosławii, z Vidmarem w charakterze lidera i ze świetnie zapowiadającym się Pircem, „ukrytym” na trzeciej szachownicy.

Oslabiony był team węgierski: nie przyjechali ani doskonały Maroczy ani „rutyniarz” Nagy! Natomiast zadebiutowali, ze zmiennym szczęściem, Lajos Steiner i Sterk. Barw Anglii po raz kolejny bronił Hindus Sultan Khan, który w styczniu 1931 roku, w ciekawym meczu zorganizowanym w Semmering (Austria) pokonał minimalnie „samego” Tartakowera wynikiem $+4 -3 =5!$ Olimpiada w Pradze była ostatnim występem Akiby Rubinsteina.

Wśród uczestniczących drużyn, za faworytów uważano Polskę, USA, Austrię, Jugosławię i Niemcy. Nie zaliczono natomiast do tej grupy Węgrów!

Rozgrywki poprzedzone szumną reklamą, przeprowadzono w kawiarni „U Novaku” (Praga II, ulica Vodičkova), gdzie blisko 800 widzów codziennie śledziło przebieg rywalizacji, w której, jak zawsze, nie zabrakło niezwykle dramatycznych i niespodziewanych momentów! Wstęp na salę gry był płatny i wynosił 2,40 korony przy każdym wejściu. W pierwszym tygodniu Olimpiady grano po dwie rundy dziennie, co oznaczało często dziesięciogodzinny „dzień” pracy!

„U Novaku” – miejsce IV Olimpiady

W czasie trwania imprezy 93 zawodników rozegrało 684 partie! Tym razem zabrakło drużyn debiutujących w szrankach olimpijskich. Podobnie jak w Hamburgu, tylko dwa zespoły wystąpiły bez rezerwy: Szwecja (!) i Włochy.

Grano, tradycyjnie, systemem „każdy z każdym”. **Wynik losowania numerów startowych był następujący:** 1. Niemcy, 2. Szwajcaria, 3. Hiszpania, 4. Rumunia, 5. Polska, 6. Dania, 7. Łotwa, 8. Węgry, 9. Czechosłowacja, 10. Francja, 11. Austria, 12. Szwecja, 13. Jugosławia, 14. Litwa, 15. USA, 16. Norwegia, 17. Anglia, 18. Włochy i 19. Holandia.

Ponieważ list rankingowych w omawianym czasie nie było, siłę gry i renomę szachisty wyznaczały turnieje i mecze. **Abyśmy mieli swój punkt widzenia na temat uczestników omawianych tu zawodów i ich rolę w światowym życiu szachowym, przyjrzymy się w skrócie „co działo się w 1931 roku”.** Sezon szachowy rozpoczął się tradycyjnie zmaganiem w Hastings. Organizowany tam turniej „gwiazdkowy” miał dziesięcioosobową obsadę. Początek turnieju był sensacyjny, co było zasługą znakomitego hinduskiego gracza (jak pamiętamy na Olimpiadach grał w barwach Anglii), który rozpoczął rozgrywki od czterech zwycięstw z rzędu! Później poszło już słabiej. Turniej wygrał osiągający coraz lepsze wyniki Euwe, który wyprzedził o pół punktu byłego mistrza świata Capablankę. Szczegółowe wyniki turnieju: 1. Euwe (Holandia) 7 p., 2. Capablanca (Kuba) 6,5 p., 3. Sultan Khan (Anglia) 6 p., 4. Michel (Szwajcaria) 5 p., 5. Yates (Anglia) 4,5 p., 6. Thomas (Anglia) 4 p., 7. Winter (Anglia) 3,5 p., 8 – 9. Vera Menchik (jedyna kobieta w stawce rywali i ówczesna mistrzyni świata) i Tylor (Holandia) po 3 p. i Colle (Belgia) 2,5 p. Jak widzimy, w turnieju wzięła udział cała ekipa (z pominięciem rezerwowego) ekipy Anglii. Największą sensacją zmagania w Hastings było zwycięstwo Menchik nad Euwem.

Wkrótce potem, w dniach 17 – 31 stycznia 1931 roku został rozegrany w austriackiej miejscowości Semmering mecz między Sultanem Khanem a jednym z matadorów szachów europejskich, Polakiem Ksawerym Tartakowerem. Wygrał Anglik w stosunku 6,5:5,5.

Gazeta „Wiener Schach-Zeitung” w numerze 8/1931 donosiła, co robią szachiści przed zbliżającą się Olimpiadą. Alechin (Francja) udał się pod koniec marca do Amsterdamu, aby rozegrać dwie partie meczu konsultacyjnego z Euwem (Holandia). Konsultantem Alechina miał być van den Bosch, zaś Euwego – Weenink. Pierwsza partia zakończyła się remisem, a druga, w której Alechin miał przewagę piona (końcówka wieżowa, trzy pionki przeciw dwóm), nie została dokończona. Spielmann (Austria) rozegrał we Wiedniu symultanę na 30 szachownicach z wynikiem +19 =6 –5. Potem udał się do Jugosławii na mecz z Pircem. Tartakower przyjął zaproszenie do Południowej Afryki, gdzie przez trzy miesiące zajmował się szkoleniem tamtejszej czołówki. Stoltz (Szwecja) tuż

przed Olimpiadą zakończył dwa mecze: z Duńczykiem Erikiem Andersenem (wygrana 4,5:1,5) oraz Kurtem Richterem z Niemiec (wygrana 1,5:0,5).

W maju 1931 roku w Jugosławii rozegrano mecz między doświadczonym Rudolfem Spielmannem a nadzieją szachów gospodarzy, Vasją Pircem. Partie rozgrywano w różnych miastach, głównie Lublanie, Maribor i Rogaskiej Slatinie. Wygrał, zgodnie z oczekiwaniami, Spielmann w stosunku 6:4. Jak stwierdziła opinia publiczna: „wynik ten jest zaszczytny dla młodego Pirca”.

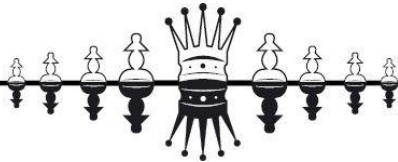
W Swinemünde rozegrano indywidualne mistrzostwa Niemiec. Ogólny faworyt, Bogoljubow, rozegrał turniej bardzo lekko i musiał zadowolić się dziełeniem pierwszego miejsca z 24-letnim, utalentowanym Rödlem (niestety nie zagrał w Pradze). Obaj zdobyli po 8 p. Dalej byli 3. Richter 7,5 p., 4 – 6. Rellstab, Ahues i Helling – po 7 p., 7. Sämisch 6,5 p., 8 – 9. Foerder i Mieses po 5,5 p., 10. Weissgerber 5 p., 11 – 12. Koch i Engels po 4,5 p. i 13. Moritz 2 p.

Po zakończeniu Olimpiady mistrz świata Aleksander Alechin udał się na wypoczynek do Islandii, gdzie rozegrał kilka symultan. W drodze powrotnej został przyjęty w Kopenhadze przez króla Danii i udekorowany wysokim odznaczeniem. W omawianych czasach był to gest bardzo rzadki i został potraktowany jako symboliczny hołd złożony szachom.

Największym wydarzeniem 1931 roku był rozegrany już po Olimpiadzie wielki, dwukołowy turniej szachowy w Bled (22 sierpnia – 29 września). Zawody okazały się, podobnie jak w San Remo w 1930 roku, popisem solowym mistrza świata Alechina. Oto szczegółowe wyniki tego turnieju: 1. Alechin (Francja) 20,5 p., 2. Bogoljubow (Niemcy) 15 p., 3. Nimzowitsch (Dania) 14 p., 4 – 7. Flohr (Czechosłowacja), Kashdan (USA), Stoltz (Szwecja) i Vidmar (Jugosławia) po 13,5 p., 8. Tartakower (Polska) 13 p., 9 – 10. Kostić (Jugosławia) i Spielmann (Austria) po 12,5 p., 11. Maroczy (Węgry) 12 p., 12. Colle (Belgia) 10,5 p., 13. Asztalos (Jugosławia) 9,5 p., 14. Pirc (Jugosławia) 8,5 p. itd. Bogoljubow swój sukces zawdzięczał swoistej taktyce. Mianowicie „polował” na punkty głównie w konfrontacji z młodymi i niedoświadczonymi zawodnikami. I tak na dystansie Flohr, Kashdan, Stoltz i Pirc uzyskał aż 9,5 p. z 10 partii! Nimzowitsch poniósł aż sześć porażek! Grupę nagrodzonych zamykali Flohr, Kashdan, Stoltz i Vidmar. Młodzież mówiła o swoim udziale, jak o wielkim sukcesie, ale podobnie uważał profesor Vidmar, który w owym czasie zajmował się głównie pracą naukową i pedagogiczną.

Końcówka roku 1931 upłynęła pod znakiem grudniowego meczu o mistrzostwo Szwecji, która w latach trzydziestych ubiegłego wieku uznawana była za potęgę szachową. Mecz Stahlberg – Stoltz składał się z sześciu partii i zakończył się remisem. W ten sposób Stahlberg zachował tytuł mistrza Szwecji.

Runda I, 12 lipca 1931 r.

„Polska, USA i Szwajcaria z kompletem punktów”

Wyniki I rundy:

Szwajcaria	4,0 : 0,0	Holandia
Hiszpania	2,0 : 2,0	Włochy
Rumunia	1,0 : 3,0	Anglia
Polska	4,0 : 0,0	Norwegia
Dania	0,0 : 4,0	USA
Łotwa	3,0 : 1,0	Litwa
Węgry	1,5 : 2,5	Jugosławia
Czechosłowacja	2,0 : 2,0	Szwecja
Francja	1,5 : 2,5	Austria
Niemcy	-	Pauza

Już na początku Olimpiady kibice doczekali się wielkiej sensacji. Szwajcaria ograła do suchej „nitki” silną Holandię! Na pierwszej szachownicy Johner pokonał Weeninka, a na trzeciej Zimmermann bardzo szybko stanął lepiej, gdyż Addicks już w dziewiątym ruchu popełnił duży błąd. Jednak Szwajcar realizował przewagę niedokładnie i po zaostreniu gry z kolei Holender dostał lepszą pozycję. Niestety po kolejnych dziewięciu posunięciach Addicks popełnił kolejny błąd, tym razem przegrywający i musiał podpisać kapitulację. Przy stanie 2:0 dla Szwajcarii pozostałe partie odłożono (W Pradze na pierwsze 40 posunięć zawodnicy mieli po 2 godziny, a potem partia była dogrywana). Gdy przerwano pojedynek Van Doesburgh – Rivier, szachista szwajcarski miał nie tylko znakomitą pozycję, ale i przewagę piona, co przy mocno zredukowanym materiale dawało ogromną szansę na wygraną. Dogrywka mogła skończyć się natychmiast, gdyż już w pierwszym posunięciu od momentu przerwania partii Van Doesburgh wykonał przegrywające posunięcie! Rivier przeoczył wykorzystanie tego błędu przeciwnika i musiał „męczyć” się jeszcze przez 13 ruchów i Szwajcaria prowadziła 3:0! Partia Van den Bosch – Naegeli bardzo przypominała w debiucie bój toczony na trzeciej szachownicy, ale grana była pod znakiem przewagi Holendra. Ale tu fatalny ruch pionem na pole „e5” wykonał Szwajcar, a Holender odpowiedział zamiast błędnej wymiany gońców (jak to zrobił Zimmermann) doskonałym odejściem gońca na pole „f4”. W dalszej fazie gry Van den Bosch nie docisnął przeciwnika, ale odłożył partię w lepszej pozycji, w której przewaga piona dawała szansę na uzyskanie honorowego punktu dla swojej ekipy. Niestety, dogrywkę realizował Holender bardzo niedokładnie, stracił figurę i Szwajcarzy triumfowali 4:0!

Mecz Hiszpania – Włochy mimo remisowego zakończenia przyniósł cztery rezultatywne partie, przy czym wygrywały tylko białe! Partie były krótkie i zacięte. Rosselli del Turco niepoprawnie poświęcił figurę w partii z Golmayo de la Torriente i szybko kapitulował. W odpowiedzi Monticelli pokonał Vilardebo. Chwilę potem Romi fatalnie zagrał hetmanem i prawie natychmiast pogratulował przeciwnikowi zwycięstwa. Partia Hellmann – Sanz była istną komedią pomyłek. Czarne szybko wygrały figurę i Hiszpania powinna triumfować 3:1 w całym meczu. Nastąpiła jednak obustronna, bardzo niedokładna gra. Jako ostatni pomylił się Sanz i triumfował Hellmann na wagę remisu w całym meczu!

Mecz Rumunia – Anglia zakończył się wygraną ekipy Sultana Khana systemem „anty jugosłowiańskim”, czyli białymi remisą, a wygrane kolorem czarnym (Erdelyi – Sultan Khan 0:1, Yates – Baratz 0,5:0,5, Gudju – Thomas 0:1 i Winter – Wechsler 0,5:0,5).

Obrońcy pucharu Hamiltona – Russella zaczęli od zdobycia kompletu punktów ze słabą Norwegią. Rubinstein wykorzystał debiutowy błąd Chri-

stoffersena i triumfował w miniaturce. Drugi polski „as”, Ksawery Tartakower musiał partię z Hansenem odkładać, ale w wygranej pozycji.

W meczu Dania – USA padły wyniki: Andersen – Kashdan 0:1, Marshall – Cruusberg 1:0, Ruben – Dake 0:1 i Horowitz – Lie 1:0. Odkładana była tylko partia Andersen – Kashdan, ale Amerykanin miał w niej... cztery piony przewagi!

Łotysze w ładnym meczu pokonali Litwinów. Przegrał tylko Apšenieks z Mikenasem na pierwszej szachownicy. Na pozostałych Pietrow, Feigins i Hasenfuss pokonali odpowiednio Šembergasa, Vistanekisa i Abramaviciusa.

Oslabione Węgry nie poradziły sobie z silną Jugosławią. Na pierwszych stołach podpisano remisy (Steiner L. – Vidmar, Asztalos – Vajda i Havasi – Kostić), a „ojcem” zwycięstwa był młody Pirc „bijąc” w dobrej partii Sterka.

Bardzo ważny mecz Czechosłowacja – Szwecja po bojowym przebiegu dał remis. Na pierwszej szachownicy Flohr w partii ze Stahlbergiem miał w końcówce wieżowej dwa piony przewagi. Jednak pozycja okazała się remisowa! Stoltz po trzech z rzędu błędach przegrał z Gilgiem przed trzydziestym posunięciem, przy czym była to jego jedyna porażka w Pradze! Partia Lundin – Opočensky zakończyła się remisem tuż pod koniec rundy.

Mistrz świata Alechin pokonał doskonałego Grünfelda, co zmniejszyło rozmiary porażki Francji z Austrią. Drużynie austriackiej udało się skompletować fantastyczny skład (Grünfeld, Spielmann, Kmoch, Becker i Lokvenc), co dawało jej szansę walki o najwyższe miejsca w tej Olimpiadzie!

Liczba zespołów była nieparzysta i dlatego przy ekipie jeszcze nie figurującej będzie widnieć „gwiazdka” (*).

Stan po I rundzie:

1 – 3	Szwajcaria*, Polska* i USA*	4,0
4 – 5	Łotwa* i Anglia*	3,0
6 – 7	Austria* i Jugosławia*	2,5
8 – 11	Hiszpania*, Czechosłowacja*, Szwecja* i Włochy*	2,0

IV Olimpiada Szachowa - Praga 1931

12 – 13	Węgry* i Francja*	1,5
14 – 15	Rumunia* i Litwa*	1,0
16 – 19	Niemcy, Dania*, Norwegia* i Holandia*	0,0

Zdjęcia: Medale olimpijskie

**1.Gambit hetmański [D61]
Van den Bosch (Holandia) – Naegeli (Szwajcaria)**

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sc3 d5 4.Gg5 Sbd7 5.e3 c6 6.a3 Ge7 7.Hc2 0–0 8.Sf3 We8 9.Wd1 a6 10.Gd3 b5 11.c5 e5? (*Mamy podobną sytuację do partii rozgrywanej w tym meczu na trzeciej szachownicy*) 12.de5 Sg4 13.Gf4! (*Ten ruch zapewnia białym dużą przewagę, w przeciwieństwie do 13.Ge7, co wybrał Zimmermann*) 13...Gc5 14.Gh7 Kh8 15.b4 Ga7 16.e6! fe6 17.h3 Sh6 18.Gg5 Hc7 19.Hg6 Gb7 20.Gh6?! (*Dużą przewagę białych podkreślało 20.Gf4!*) 20...Sf8! (*Tego ruchu białe prawdopodobnie nie widziały*) 21.Hh5 (21.Gg7!) 21...gh6 22.Gb1 Hg7 23.Se5 We7 24.0–0?! (*Poprawne było 24.Se2 z planem umieszczenia skoczka na polu „f4”. Ta strata tempa dała czarnym brakujący „oddech” do wyrównania pozycji*) Gb8! 25.Sg4 Hg5 (*Skoczek „c3” był nietykalny. Po 25...Hc3 26.Wd4! Ga7 27.Hh6 Sh7 28.Sf6! Gd4 29.ed4 wygrywały białe*) 26.Hh6 Hh6 27.Sh6 (*Powstała końcówka z pionem przewagi u białych. Trudno uwierzyć, że Van den Bosch nie potrafił tej partii nawet zremisować*) 27...Ge5 28.Wc1 a5 29.f4 Gg7 30.Sg4 ab4 31.ab4 Wa3 32.Se5? (32.Se2) 32...Wb3 33.Sa2 We3 34.Sc6 Gc6 35.Wc6 Gd4 36.Kh1 Wg7 37.Sc1 Wc3 38.Wc3 Gc3 39.Sd3 Sd7 40.Gc2 Wg3 41.Wb1 Sb6 42.Sc5 We3 43.Wb3 d4 44.Kg1? (*Konieczne było 44.Gd3! Teraz czarne staną lepiej*) 44...Sd5! 45.Sd3 We2 46.Gb1 Se3 47.g4 Sc4 48.Se5 Sd2 49.Wa3?? (*Ten ruch kosztuje całą partię. Ratowało 49.Wc3! dc3 50.Gd3*) 49...Sb1 50.Wa8 Kg7 51.Wa7 Kf8 52.g5 We5?! (*Doskonałe było 52...d3!! i jeśli 53.Sd3, to 53...Sd2! 54.Wd7 Gd4! z wygraną. Jednak ofiara jakości, po dłuższej „drodze” także prowadzi do wygranej*) 53.fe5 d3 54.Wd7 d2 55.h4 Ge5 56.h5 Gf4 57.h6 Gg5 58.h7 Gf6 59.Kf1 Ke8 60.Wd3 Kf7 61.Ke2 Kg7 62.Wh3 Kh8 63.Wh1 Sc3 64.Kd2 Sd5 65.Ke2 Sb4 66.Wb1 Sd5 67.Wc1 Kh7 68.Wc6 Kg6 i białe poddały się.

**2.Gambit hetmański [D64]
Zimmermann (Szwajcaria) – Addicks (Holandia)**

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Sc3 Sf6 4.Gg5 Sbd7 5.e3 Ge7 6.Sf3 0–0 7.Wc1 c6 8.a3 We8 9.Hc2 e5? (*Ten ruch był przyczyną wszystkich kłopotów czarnych*) 10.de5! Sg4 11.Ge7?! 11...He7 12.cd5 Sde5 13.Ge2 Sf2! (*Czarne wykorzystują niedokładność przeciwnika w 11 posunięciu*) 14.0–0?! (*Można było grać 14.Kf2 Sg4 15.Ke1 Se3 16.Hd2 cd5 17.Kf2 Sg4 18.Kg1 z przewagą, ale w ostrej pozycji. Teraz lepiej stanęły czarne*) 14...Sfg4 15.Hd2 Hd6? (*Czarne grają na bardzo widoczną pułapkę 16...Sf3 Wf3 17.Hh2, a tymczasem po 15...Sf3! Wf3 16.He5 stanęłyby doskonale*) 16.Se5 We5?! (*Silniejsze było 16...He5*) 17.Gg4 Gg4 18.Hd4 Gh5?? (*Ale dopiero ten ruch przegrywa*) 19.dc6!! Hd4 20.ed4 Wa5? 21.cb7 Wb8 22.Sb5! Gg4 23.Sd6 Wd5 24.Wc8 Gc8 25.bc8H Wc8 26.Sc8 Wd7 27.d5 Wd5? 28.Se7 i czarne poddały się.

3.Gambit hetmański [D64]
Van Doesburgh (Holandia) – Rivier (Szwajcaria)

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Sf3 Sf6 4.Sc3 e6 5.Gg5 Ge7 6.e3 Sbd7 7.Hc2 0–0
8.Wc1 dc4 9.Gc4 b6 10.0–0 Gb7 11.Gd3 h6 12.Gf6 Gf6 13.Wfd1 He7 14.He2
Wad8 15.Ga6 Ga8 16.Se4 c5 17.Sf6 Hf6 18.Gb5 cd4 19.Wd4 Se5 20.Se5 He5
21.Wcd1 Wd4 22.Wd4 Wc8 23.Wc4 Wd8 24.Wc1 Hd5 25.f3 Ha2 26.Gd3 Ha5
27.Wd1 Kh8 28.Gc2 Wd1 29.Hd1 Hd5 30.He2 Gc6 31.Gd3 Hc5 32.Kf2 g6
33.Hd2 a5 34.Ke2 Kg7 35.Gc2 e5 36.Ge4 Gb5 37.Kf2 f5 38.Gb1 f4 39.Ga2 a4
40.Ge6 g5 41.g3?? (*Poprawne było 41.Ga2. Ten ruch mógł od razu doprowa-
dzić białe do zguby, po 41...fe3! 42.He3 Hc2! 43.Ke1 Hb1 44.Kd2 Hb2*) Kf6??
(*Dwa znaki zapytania za przeoczenie wygrywającej kontynuacji*) 42.Ga2 (*Białe
naprawiają swój błąd, ale pozycja nadal jest trudna*) 42...Ke7 43.gf4 gf4
44.Gg8 Gc6 45.Ga2 b5 46.Gb1 b4 47.Kg2? fe3 48.Hd3 e4 (*48...Hd4!*) 49.fe4
Hg5 50.Kf3 Hf6 51.Ke3 Hb2 52.Hf1 (*Lepsze było 52.Hc4, ale oczywiście partii
nie ratowało*) 52...Hc3! 53.Gd3 Gb5 i białe poddały się.

4.Obrona słowiańska [D18]
Golmayo de la Torre (Hiszpania) – Rosselli del Turco (Włochy)

1.d4 d5 2.Sf3 Sf6 3.c4 c6 4.Sc3 dc4 5.a4 Gf5 6.e3 Sa6 7.Gc4 Sb4 8.0–0
e6 9.He2 Ge7 10.e4 Gg4 11.Ge3 0–0 12.Wac1 Ha5 13.h3 Gh5 14.g4 Gg6
15.Sd2 h6 16.f4 Wfe8 17.Wf2 Sfd5?? (*Niezrozumiała decyzja. Naturalne było
17...Wad8*) 18.f5! (*Teraz białe zdobywają figurę i ich wygrana nie budzi wąt-
pliwości*) 18...ef5 19.gf5 Gh7 20.ed5 Gg5 21.Sf1 cd5 22.Gb5 We7 23.Hd2 a6
24.Gg5 hg5 25.Sd5 ab5 26.Se7 i czarne poddały się.

5.Partia katalońska [E00]
Soler (Hiszpania) – Romi (Włochy)

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sc3 b6 4.Hc2 Gb7 5.e4 c5 6.d5 e5 7.f4 Gd6 8.Sb5 He7
9.Sf3 ef4 10.Sd6 Hd6 11.e5 He7 12.Gf4 d6 13.0–0–0 de5 14.Ge5 0–0 15.Gd3
Sbd7 16.Gf4 h6 17.Wde1 Hd8 18.g4 b5 19.b3 a5 20.a4 ba4 21.ba4 We8 22.g5
hg5 23.Sg5 We1 24.We1 Hf8?? (*Ten ruch natychmiast przegrywa. Na polu „f8”
należało umieścić skoczka*) 25.Gh7 Kh8 26.Gd6!! We8 27.Gf8 We1 28.Kd2 i
czarne poddały się.

**6.Gambit Froma [A02]
Hellmann (Włochy) – Sanz Aguado (Hiszpania)**

1.f4 e5 2.fe5 d6 3.ed6 Gd6 4.Sf3 g5 5.g3 Sc6 6.e4 He7 7.d3 h6 8.Sc3 Gg4
9.Ge3 f5 10.He2 Sf6 11.ef5? (*Ten ruch mógł spowodować przegraną białych.
Należało grać 11.Gg2*) 11...Gf3! 12.Hf3 Sd4 13.Hf2 Sg4! (*Pozycja czarnych
jest już wygrana*) 14.Sd5 He5 15.Sf6 (*Rozpacz...*) 15...Sf6 16.0–0–0 (*Białe
schroniły swojego króla, ale zostały z figurą mniej*) 16...Sf5 17.Gd4 Hd4 18.Hf5
Kf7 19.Gg2 Wae8 20.Whf1 We2 21.Ge4 Ge5? (*Teraz gruby błąd robią czarne*)
22.c3! He3 23.Kb1 Hc5? (*Po 23...Hb6! pozycja byłaby równa*) 24.d4 Hb5?
(*Dlaczego nie 24...Hb6? Pozycja czarnych była już jednak przegrana*) 25.Gc2?
(*Od razu wygrywało proste 25.Hg6!*) 25...We8?? (*Przedłużało opór 25...Wc2*)
26.de5 He5 27.Wd7 (*27.Hg6!*) 27...We7 28.Hg6 Ke6 29.Gf5 Hf5 30.Hf5 Kf7
31.Hf6 i czarne poddały się.

**7.Obrona Nimzowitscha [E44]
Erdelyi (Rumunia) – Sultan Khan (Anglia)**

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sc3 Gb4 4.e3 b6 5.Sge2 Gb7 6.a3 Ge7 7.Sf4 d5 8.Gd3
0–0 9.0–0 c5 10.b3 Gd6 11.Hf3 cd4 12.ed4 Sc6 13.Sfe2 Sa5 14.c5 bc5 15.dc5
d4 16.Se4 Se4 17.Ge4 Hh4 18.cd6 Ge4 19.Hf4 Hf4 20.Gf4 Sb3 21.Wa2 f6
22.Wb2 Wab8 23.Wd1 e5 24.f3 Gd5 25.Gg3 g5 26.Ge1 Wfd8 27.Wdb1 Wd6
28.Sg3 Wdb6 29.Sf5 Ge6 30.Sg3 Sc5 31.Wb6 Wb6 32.Wb6 ab6 33.Se4 Se4
34.fe4 Gb3 35.Kf2 h5 36.h3 Gc2 37.Kf3 g4 38.hg4 Gd1 39.Kg3 hg4 40.Gb4
Kf7 41.Gd6 b5 42.Kf2 Gc2 43.Kg3 Ge4 44.Kg4 Ke6 45.Gb4 Gg2 i białe podda-
ły się.

**8.Partia pionem hetmańskim [A45]
Rubinstein (Polska) – Christoffersen (Norwegia)**

1.d4 e6 2.e3 Sf6 3.Sd2 c5 4.Sgf3 Sc6 5.a3 Hc7 6.dc5 Gc5 7.b4 Ge7 8.Gb2
d5 9.c4 dc4 10.Sc4 0–0 11.Wc1 Wd8 12.Hc2 Hd7?? (*Ten ruch przegrywa. Na
tym polu należało umieścić gońca*) 13.b5! Sb8 14.Sce5 He8 15.Sg5 Gd7 16.Sgf7
Wc8 17.Hb3 Wc1 18.Gc1 Se4 19.Gc4 Sc5 20.Hb1 Gf6 21.h4 Ge5 22.Se5 Hh5
23.Gb2 a6 24.ba6 (*24.Gd4!*) 24...Sba6 25.Sd7 i czarne poddały się.

9.Obrona Caro – Kann [B10]
Hansen L. (Norwegia) – Tartakower (Polska)

1.e4 c6 2.d3 d5 3.Sd2 e5 4.g3 Ge6 5.Gg2 Sd7 6.Se2 Gd6 7.0–0 Se7 8.d4 f6 9.b3 0–0 10.c4 f5 11.cd5 cd5 12.ed5 Gd5 13.Sc4 Gg2 14.Kg2 Hc7 15.de5 Ge5 16.Gb2 Wad8 17.Hc1 Gb2 18.Sb2 He5 19.We1 Wc8 20.Hd2 He4 21.f3 Hd5 22.Hd5 Sd5 23.Wac1 g6 24.Kf2 Sc5 25.Wed1 Sb4 26.a3 Sa2 27.Wb1 Sb3 28.Sa4 Sa5 29.Wd2 Wc4 30.Sb2 Sc3 31.Wc1 Se2 32.Sc4 Sc1 33.Sa5 b6 34.Sc6 Wf7 35.Wd8 Kg7 36.Wa8 a5 37.Wb8 Wd7 38.Wb6 Wd2 39.Ke3? (*Należało odejść królem na pole „g1”*) 39...Wd3! 40.Kf2 Wa3 41.f4 Wa2 42.Ke3 a4 43.Kd4? (*43.Wb7*) 43...Wh2! (*Dalsza część partii, to tylko sprawa techniki*) 44.Wa6 Sb3 45.Ke5 We2 46.Kd6 Wa2 47.Ke5 a3 48.Wa7 Kh6 49.g4? fg4 50.Se7 We2! 51.Kf6 We7!! 52.Ke7 g3 53.Kf8 g2 54.Kg8 Kh5 55.Wh7 Kg4 56.Wg7 Kf5 i białe poddały się.

Ksawery Tartakower

**10.Partia pionem hetmańskim [A47]
Andersen (Dania) – Kashdan (USA)**

1.d4 Sf6 2.Sf3 b6 3.e3 Gb7 4.Gd3 c5 5.0–0 e6 6.Sbd2 Sc6 7.b3 Ge7
8.Gb2 0–0 9.e4 cd4 10.Sd4 Sd4 11.Gd4 d5 12.e5 Se4 13.We1 f5 14.Se4 fe4
15.Gf1 Gc5 16.c3 He7 17.b4 Gd4 18.Hd4 Wf5 19.Wad1 Waf8 20.Wd2 Hc7
21.g3 We5 22.Gh3 Wf6 23.f4 Wh5 24.Gg4 e5 25.Hf2 Whh6 26.f5 Hc3 27.Wc2
Hb4 28.Wc7 Wf7 29.Wec1 Whf6 30.Gh5 g6 31.Hc2 Hd4 32.Kh1 gh5 33.Wb7
Wb7 34.Hc8 Kg7 35.Hb7 Wf7 36.f6 Kg6 37.Hc8 Wf6 38.Hg8 Kh6 39.h4 He3
40.Wg1 Hf3 41.Kh2 Hg4 42.Hd5 Wf2 43.Wg2 Wg2 44.Kg2 Hf3 45.Kh2 Hf2
46.Kh3 Hf5 47.Kh2 Kg7 48.a4 e3 49.Hb7 Kf6 50.Hc6 Ke7 51.Hc7 Ke8 52.Hc6
Hd7 53.Hh6 Hd2 54.Kh3 Hd1 55.He6 Kd8 56.Hf6 Kd7 57.Hf5 Kd6 58.Hf6 Kc5
59.He5 Kb4 60.Hb2 Ka4 61.Ha2 Kb4 62.Hb2 Kc4 63.Ha2 Kc5 64.Ha3 Kc6
65.Kh2 Hd2 66.Kh3 e2 67.Ha4 Kd6 68.Ha3 Ke6 69.Hb3 Ke7 i białe poddały się.

**11.Gambit hetmański [D36]
Marshall (USA) – Cruusberg (Dania)**

1.d4 d5 2.Sf3 Sf6 3.c4 e6 4.Sc3 Sbd7 5.Gg5 c6 6.cd5 ed5 7.e3 Ge7 8.Hc2
0–0 9.Gd3 We8 10.0–0 Sf8 11.Wae1 Ge6 12.a3 Sg6 13.Se5 Sd7 14.Ge7 He7
15.f4 Sde5 16.de5 Gd7 17.Hf2 Sf8 18.e4 de4 19.Se4 Wed8 20.Sd6 Ge8 21.Hg3
g6 22.f5 f6 23.fg6 hg6 24.Wf6 Wd6 25.Wd6 Kg7 26.h4 Wd8 27.Hg5 Wd7
28.Hf6 Kg8 29.Gc4 Gf7 30.Wd7 Hf6 31.ef6 Sd7 32.Gf7 i czarne poddały się.

**12.Obrona sycylijska [B38]
Horowitz (USA) – Lie (Dania)**

1.Sf3 Sf6 2.c4 c5 3.Sc3 Sc6 4.d4 cd4 5.Sd4 g6 6.e4 d6 7.Ge2 Gg7 8.Ge3
Gd7 9.h3 Wc8 10.Hd2 a6 11.0–0 0–0 12.f4 e5 13.Sb3 He7 14.c5 Sd4 15.Sd4
ed4 16.cd6 de3 17.de7 ed2 18.ef8W Gf8 19.e5 Sh5 20.Gh5 gh5 21.Wad1 Gc5
22.Kh2 Gb4 23.Wd2 Gb5 24.Wfd1 Kg7 25.Wd8 Wc4 26.Sb5 ab5 27.W8d4 Kg6
28.Wc4 bc4 29.Wd4 i czarne poddały się.

**13.Gambit hetmański [D67]
Apšenieks (Łotwa) – Mikenas (Litwa)**

1.c4 Sf6 2.Sc3 e6 3.d4 d5 4.Gg5 Sbd7 5.e3 Ge7 6.Sf3 0–0 7.Wc1 c6
8.Gd3 dc4 9.Gc4 Sd5 10.Ge7 He7 11.0–0 Sc3 12.bc3 e5 13.Gb3 e4 14.Sd2 Sf6
15.f3 ef3 16.Hf3 Gg4 17.Hf4 Gh5 18.e4 Gg6 19.Wce1 Wae8 20.e5 Sd5 21.Hf3
Hc7 22.Sc4 We7 23.Sd6 Ha5 24.Kh1 Wd8 25.Wc1 h6 26.c4 Se3 27.Wfe1 Sg2
28.Hg2 Wd6 29.c5 Wde6 30.Ge6 We6 31.d5 cd5 32.Hd5 Hc7 33.Wcd1 Kh7
34.Wd4 Wc6 35.Wc4 Gf5 36.Hd4 Wg6 37.c6 bc6 38.Hc5 Ge6 39.Wc2 Hd7 i
białe poddały się.

**14.Obrona Nimzowitscha [E23]
Feigins (Łotwa) – Vistanekis (Litwa)**

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sc3 Gb4 4.Hb3 c5 5.dc5 Sc6 6.Sf3 Ha5 7.Gd2 Hc5
8.e3 d5 9.a3 Gc3 10.Gc3 dc4 11.Gc4 Se4 12.Gg7 Wg8 13.Gd4 Hf5 14.Gf1 Gd7
15.Wc1 Sd4 16.ed4 Gc6 17.He3 f6 18.b4 Wg7 19.Gd3 Gd5 20.Sd2 Hf2 21.Hf2
Sf2 22.Kf2 Wg2 23.Ke3 f5 24.Gc4 f4 25.Kd3 Wd8 26.Whe1 Wh2 27.Gd5 Wd5
28.We6 Kf7 29.We4 Wh3 30.Kc2 Wf5 31.Wf1 Wa3 32.Sc4 Wa6 33.Wff4 Wf4
34.Wf4 Ke6 35.Wh4 Wc6 36.Kd3 b5 i czarne poddały się.

**15.Obrona merańska [D48]
Steiner L. (Węgry) – Vidmar (Jugosławia)**

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Sf3 Sf6 4.e3 e6 5.Sc3 Sbd7 6.Gd3 dc4 7.Gc4 b5 8.Gd3
a6 9.0–0 c5 10.a4 b4 11.Sb1 Gb7 12.Sbd2 Gd6 13.He2 Gc7 14.Wd1 0–0 15.Sc4
Hb8 16.h3 e5 17.de5 Se5 18.Sfe5 Ge5 19.Sa5 Gd5 20.Hc2 Hc7 21.f4 Gf4 22.ef4
Ha5 23.Gh7 Kh8 24.Gf5 Wfe8 25.b3 c4 26.bc4 Hc5 27.Kh2 Ge4 28.Ge4 We4
29.Gb2 Wc4 30.Hb3 Wf4 31.Wac1 Hf5 32.Gf6 Hf6 33.Hd5 We8 34.Wc6 Wf5
35.Wf6 Wd5 36.Wd5 gf6 37.Wd3 a5 38.Kg3 Kg7 39.Kf3 f5 40.Wd5 Wb8
41.Wd2 b3 42.Wb2 Kf6 43.Kf4 Wb4 44.Ke3 f4 45.Kd2 Kg5 46.Ke2 Kh4
47.Kf2 f6 48.Kf3 Kg5 49.Ke2 Kf5 50.Kd3 Wb8 51.Kc3 f3 52.gf3 Kf4 53.h4
Kf3 54.h5 Kg4 55.h6 Kg5 56.h7 Kg6 57.Wh2 Wh8 58.Kb3 Wh7 59.Wg2 Kf7
60.Kc4 Wh5 61.Wb2 We5 62.Wb7 Kg6 63.Wb5 Kg5 64.Wb1 Kf5 65.Wf1 Ke6
66.Wb1 Wg5 67.We1 Kd6 68.Wf1 f5 69.Kb5 f4 70.Kc4 Ke5 71.We1 Kd6
72.Wf1 Wf5 73.Kd4 Wf8 74.Wf3 Wf7 75.Ke4 Kc5 76.Wf4 Wf4 77.Kf4 Kb4
78.Ke3 Ka4 79.Kd2 Kb3 i remis.

Trwa partia Alechin (po prawej) – Grünfeld

**16.Partia angielska [A10]
Havasi (Węgry) – Kostić (Jugosławia)**

1.c4 f5 2.Sf3 Sf6 3.g3 c5 4.Gg2 Sc6 5.d4 cd4 6.Sd4 g6 7.0–0 Gg7 8.Sc3
0–0 9.Wb1 a6 10.Ge3 Sg4 11.Sc6 Se3 12.Sd8 Sd1 13.Wfd1 Wd8 14.Sd5 Kf7
15.Sb6 Wb8 16.Sc8 Wdc8 17.Wd7 Wc4 18.Gd5 Ke8 19.Wb7 Wb7 20.Gc4 Wb2
21.Wb2 Gb2 22.Ga6 e5 23.Kg2 Kd7 24.a4 Gc3 25.Gd3 e4 26.Gc2 Kd6 27.Kf1
Ke5 28.e3 g5 29.h3 Ga5 30.Ke2 h5 31.Gb3 h4 i remis.

**17.Gambit hetmański [D61]
Pirc (Jugosławia) – Sterk (Węgry)**

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Sf3 Sf6 4.Sc3 e6 5.Gg5 Sbd7 6.a3 Ge7 7.e3 0–0 8.Hc2
We8 9.Wd1 dc4 10.Gc4 Sd5 11.Ge7 We7 12.0–0 Sf8 13.e4 Sc3 14.Hc3 Gd7
15.Se5 Ge8 16.f4 f6 17.Sg4 Gf7 18.Se3 He8 19.Gb3 Wd8 20.Sc4 Wed7 21.e5
f5 22.Sd6 He7 23.g4 g6 24.g5 h5 25.h4 Kh7 26.Hc5 a6 27.Wd3 Gg8 28.Ga2
Wc7 29.Hb6 Wdd7 30.Wc1 Hd8 31.Wb3 Wd6 32.ed6 Hd6 33.Wf3 Wd7
34.Wd1 He7 35.b4 Kg7 36.Hc5 Hc5 37.bc5 e5 38.Gg8 e4 39.Wb3 Kg8
40.Wdb1 Wd4 41.Wb7 e3 42.We7 Wf4 43.Wb8 Wh4 44.We8 Wg4 45.Kf1
Wg5 46.Wf8 Kg7 47.Wfc8 Wg3 48.Wb4 Kh6 49.Wc6 Kg5 50.Wbb6 Kf4
51.Wg6 Wh3 52.Kg2 e2 53.Wge6 i czarne poddały się.

**18.Obrona Tarrascha [D62]
Flohr (Czechosłowacja) – Stahlberg (Szwecja)**

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Sc3 Sf6 4.Gg5 Ge7 5.e3 Sbd7 6.Sf3 0–0 7.Hc2 c5 8.cd5
Sd5 9.Ge7 He7 10.Sd5 ed5 11.Gd3 g6 12.dc5 Sc5 13.0–0 Ge6 14.Wac1 Wac8
15.Sd4 Sd3 16.Hd3 Hd7 17.Wcd1 Wfd8 18.f4 Gf5 19.Sf5 Hf5 20.Hf5 gf5
21.Wd2 Kg7 22.h3 Kf6 23.Wfd1 Ke6 24.g4 fg4 25.hg4 Wg8 26.g5 f6 27.Wd5
fg5 28.We5 Kf6 29.Wd6 Kf7 30.Wd7 Kf6 31.Wg5 Wg5 32.fg5 Kg5 33.Wb7
Wc2 34.Wh7 Wb2 35.Wa7 Kg4 36.a4 Wa2 37.a5 Kg3 38.Kf1 Kf3 39.Kg1 Kg3
40.Wg7 Kf3 41.Wa7 i remis.

**19.Gambit hetmański [D30]
Stoltz (Szwecja) – Gilg (Czechosłowacja)**

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sf3 d5 4.Gg5 h6 5.Gh4 Gb4 6.Sbd2 dc4 7.Ha4 Sc6
8.0–0–0 a6 9.Se5 b5 10.Sc6 Gd2 11.Wd2 Hd6 12.Ha3 Hc6 13.Hg3 g5 14.He5
Ke7 15.Gg3 Wd8 16.f3 Sd5 17.h4 c3 18.Wc2 Sb4 19.bc3 Sc2 20.Kc2 b4 21.Hc7
Gd7 22.Hc6 Gc6 23.hg5 hg5 24.Wh5? Ga4! 25.Kd3 bc3 26.Wg5?? (*Teraz pion
„c” zadecyduje o wyniku partii. Trzeba jednak stwierdzić, że po jedynym 26.Kc3
pozycja białych nadal byłaby krytyczna*) 26...c2! 27.Wc5? (27.Gf4) 27...Wac8
28.Gc7 Kd7 i białe poddały się. Jedyna porażka Stoltza!

**20.Obrona staroindyjska [A50]
Rejfir (Czechosłowacja) – Berndtsson-Kullberg (Szwecja)**

1.d4 Sf6 2.c4 b6 3.Sc3 Gb7 4.f3 e6 5.e4 d5 6.e5 Sfd7 7.cd5 ed5 8.f4 c5 9.Sf3 Ge7 10.Ge3 0–0 11.Ge2 We8 12.0–0 Gf8 13.Hd2 cd4 14.Sd4 Sc5 15.Gb5 We7 16.b4 Se6 17.Wad1 a6 18.Ga4 Sd4 19.Gd4 Sc6 20.a3 a5 21.Gc6 Gc6 22.b5 Ge8 23.Hb2 Wc8 24.Sa4 Wb7 25.Wc1 Wc4 26.Wc4 dc4 27.Gf2 Hd3 28.Sc3 Hd7 29.Wd1 Hg4 30.g3 Hf3 31.h4?? (Po 31.Wd8 białe mogły wygrać) 31...Gd7! (Słabe pola „a3”, „c3” i groźba mata po ruchu czarnego gońca na pole „h3” zdecydowały o decyzji poddania partii przez Rejfira) i białe poddały się.

**21.Obrona hetmańsko – indyjska [E16]
Lundin (Szwecja) – Opočensky (Czechosłowacja)**

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sf3 b6 4.g3 Gb7 5.Gg2 Gb4 6.Gd2 Gd2 7.Hd2 d6 8.Sc3 Sbd7 9.Hc2 0–0 10.0–0 We8 11.Wfd1 Hc8 12.Gh3 c6 13.Wd2 Hc7 14.e4 Wad8 15.We1 e5 16.d5 cd5 17.Sd5 Sd5 18.cd5 Hb8 19.b4 b5 20.Hd3 Gc8 21.Gf1 a6 22.Wc2 Sf6 23.Sd2 Gd7 24.Wec1 Wc8 25.h3 Wc2 26.Wc2 Wc8 27.Sb3 Wc2 28.Hc2 Hc8 29.Hc8 Gc8 30.f3 Se8 31.g4 Kf8 32.Kf2 Ke7 33.h4 g6 34.Sa5 Gd7 35.Gd3 h6 36.Ke3 Kd8 37.Sb3 f6 38.Sc1 Ke7 39.Se2 Sc7 40.Sc3 Kf7 41.Gc2 Ke7 i remis.

**22.Obrona Tarrascha [D41]
Alechin (Francja) – Grünfeld (Austria)**

1.d4 d5 2.Sf3 Sf6 3.c4 e6 4.Sc3 c5 5.cd5 Sd5 6.e4 Sc3 7.bc3 cd4 8.cd4 Gb4 9.Gd2 Gd2 10.Hd2 0–0 11.Ge2 Sd7 12.0–0 b6 13.Wac1 Gb7 14.Hf4 Sf6 15.Gd3 Wc8 16.Wc8 Gc8 17.Wc1 Gb7 18.h3 We8 19.e5 Sh5 20.Hg4 Gf3 21.Hf3 g6 22.g4 Sg7 23.Gb5 Wf8 24.He3 h5 25.Ge2 Hd5 26.a3 Wd8 27.Gf3 Hd7 28.Hg5 hg4 29.hg4 Wc8 30.We1 Hd8 31.Hh6 Hf8 32.Kg2 Se8 33.Hh4 Ha3 34.Wh1 Kf8 35.Hg5 i czarne poddały się. Prestiżowy pojedynek dwóch wielkich indywidualności praskiej Olimpiady!

**23.Partia hiszpańska [C62]
Spielmann (Austria) – Gromer (Francja)**

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Gb5 d6 4.d4 ed4 5.Hd4 Gd7 6.Gc6 Gc6 7.Sc3 Hf6 8.Hd3 h6 9.Ge3 Ge7 10.Sd4 Gd8 11.0–0–0 Se7 12.f4 Gd7 13.h3 0–0 14.g4 a6 15.Sf5 Sf5 16.gf5 Gb5 17.Hd2 He7 18.Whg1 Gc6 19.f6 He6 20.Wg7 Kh8 21.f5 i czarne poddały się.

24.Debiut Retiego [A12]
Lokvenc (Austria) – Betbeder (Francja)

1.Sf3 Sf6 2.c4 c6 3.b3 d5 4.Gb2 Gf5 5.g3 e6 6.Gg2 Gd6 7.0–0 0–0 8.d3
Sbd7 9.Sbd2 He7 10.Sh4 Gg4 11.h3 Gh5 12.a3 Wfd8 13.He1 Ge5 14.d4 Gc7
15.f4 Gg6 16.Sg6 hg6 17.e4 Se4 18.Se4 de4 19.He4 Sf6 20.He3 Wd7 21.b4
Wad8 22.Gc3 Gb6 23.Wad1 c5 24.bc5 Gc5 25.a4 Gb4 26.Gb2 Wc7 27.Wc1 b6
28.Wf2 Wdc8 29.Wfc2 Hd7 30.Hb3 a5 31.Gf3 Hd6 32.Kg2 Sh7 33.d5 We7
34.Wd1 ed5 35.cd5 Wec7 36.Wc6 Wc6 37.dc6 Hf8 38.Wd7 Sf6 39.Gf6 gf6
40.Wf7 Hf7 41.Gd5 i czarne poddały się.

Salo Flohr – 1933